

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 111/2016-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Gombosom, Moldavská cesta 21/A, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Daňového úradu Prešov a Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. januára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Daňového úradu Prešov (ďalej aj „daňový úrad“ alebo „správca dane“) a postupom Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej aj „finančné riaditeľstvo“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že „Daňový úrad Prešov vykonal u sťažovateľa ako platiteľa dane z príjmov fyzickej osoby daňovú kontrolu na daň z príjmov fyzickej osoby za zdaňovacie obdobie 2009, o výsledku ktorej vyhotovil protokol. Dodatočným platobným výmerom Daňového úradu Prešov, pobočka Bardejov č. 9711401/5/3266221/2012 zo dňa 8.11.2012 následne daňovému subjektu ako platiteľovi dane z príjmov fyzickej osoby za zdaňovacie obdobie 2009 správca dane vyrubil rozdiel dane z príjmov fyzickej osoby v sume 29 914,16,- Eur.

... Voči predmetnému dodatočnému výmeru podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie zo dňa 19.11.2012.

Finančné riaditeľstvo SR svojim rozhodnutím č. 1100305/1/47283/2013 zo dňa 5.2.2013 potvrdil dodatočný platobný výmer správcu dane, pričom z jeho odôvodnenia je zrejmé, že svoje rozhodnutie opiera o úplne iné argumenty ako správca dane.

... Sťažovateľ podal dňa 10.4.2013 na Krajský súd v Prešove žalobu o preskúmanie rozhodnutia Finančného riaditeľstva SR č. 1100305/1/47283/2013 zo dňa 5.2.2013, ktorým bol potvrdený dodatočný platobný výmer Daňového úradu Prešov...

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 11.4.2014 rozhodol, že žalobu zamietá.

... Najvyšší súd SR sa stotožnil s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove keď rozsudkom zo dňa 6.10.2015 rozhodol, že rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3S/30/2013-51 zo dňa 11.4.2014 potvrdzuje. “.

3. Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti uviedol, že „pri výkone daňovej kontroly správca dane nedostatočne zistil skutkový stav a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistené skutočnosti nesprávne právne posúdil a navyše ukrátil sťažovateľa na jeho právach a povinnostiach a neumožnil ich reálny výkon. Protokol na základe takto vykonanej daňovej kontroly preto nemohol byť podkladom pre vydanie... dodatočného platobného výmeru...

Čo sa týka preukázania predmetného výdavku ako daňového výdavku má sťažovateľ za to, že predložil ku daňovej kontrole všetky relevantné doklady a dôkazy podporujúce skutočnosť, že ide o odôvodnený daňový výdavok.

... hoci Finančné riaditeľstvo SR potvrdilo rozhodnutie správcu dane, jeho odôvodnenie rozhodnutia je úplne odlišné... Napriek tomu, že svoje rozhodnutie odôvodnil inými skutkovými a právnymi závermi ako správca dane jeho rozhodnutie potvrdil.

Sťažovateľ považuje tento postup Finančného riaditeľstva SR za protizákonný a vytvárajúci u neho stav právnej neistoty, keďže v rámci dvojinštančného postupu sú obe rozhodnutia v jeho neprospech odôvodnené odlišne a postavené na odlišných skutkových a právnych záveroch, pričom vychádzajú len z jedného dokazovania vykonaného správcom dane. Podľa názoru sťažovateľa, Finančné riaditeľstvo nepostupovalo v súlade s... ustanoveniami zákona č. 511/1992 Zb. upravujúcimi postup odvolacieho orgánu, keď potvrdil rozhodnutie správcu dane... a v podstate nahradil odôvodnenie rozhodnutia správcu dane svojim vlastným odôvodnením.

... Sťažovateľ nesúhlasí s argumentmi prvostupňového súdu, že Finančné riaditeľstvo SR svojim vyššie uvedeným postupom len doplnil argumenty správcu dane (keď svoje rozhodnutie odôvodnil inak ako správca dane) a obe rozhodnutia tvoria jeden celok.

... Sťažovateľ taktiež nesúhlasí s názorom súdu, že rozhodnutia daňového úradu tvoria jeden celok. V takomto prípade by totiž stratil akýkoľvek význam princíp dvojinštančného postupu a vytvoril by sa nezákonný stav právnej neistoty účastníka daňovej kontroly, čo sa podľa sťažovateľa aj v danom prípade stalo... Finančné riaditeľstvo síce potvrdilo rozhodnutie správcu dane, no vo svojom rozhodnutí vychádzalo z iných argumentov, na ktoré už sťažovateľ nemohol v daňovom konaní nijak reagovať, t. j. nemohol sa voči nemu brániť využitím argumentov. Tento postup daňových úradov sťažovateľ považuje za protizákonný.

... Sťažovateľ nesúhlasí s tvrdením prvostupňového súdu, že k účelnosti daňového výdavku nestačí preukázanie zámeru smerujúcemu k dosiahnutiu príjmu, ale že je nutné takýto príjem skutočne dosiahnuť, čo v danom prípade podľa súdu nebolo naplnené.“

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vo veci takto rozhodol:

«„Základné právo [redacted] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené bolo.“

„Základné právo [redacted], aby jeho vec bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené bolo.“

Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 6. októbra 2015, sp. zn.: 4 Sžf 89/2014, rozsudok Krajského súdu v Prešove z dňa 11.4.2014 sp. zn. 3S/30/2013-51 sa zrušujú.»

Sťažovateľ zároveň žiadal, aby mu ústavný súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 296,44 € a primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €.

5. Pretože návrh sťažovateľa nespĺňal náležitosti požadované ustanovením § 50 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa listom z 15. januára 2016 na odstránenie (opravu) nedostatkov návrhu a zároveň ho poučil, že v prípade nesplnenia uvedenej výzvy v ustanovenej lehote ústavný súd môže návrh pri predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Právny zástupca sťažovateľa 3. februára 2016 doručil ústavnému súdu podanie, v ktorom reagoval na výzvu ústavného súdu z 15. januára 2016 a ktorým opravil návrh na začatie konania z 30. decembra 2015 tak, že za porušovateľov základných práv označil Daňový úrad Prešov (porušovateľ v 1. rade) a Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (porušovateľ v 2. rade).

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez

ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Ústavný súd má v ústave a zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

10. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti a z jej doplnenia ústavný súd konštatuje, že sťažnosť napriek tomu, že sťažovateľ je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom – advokátom, nespĺňa zákonom predpísané náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

11. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody, proti komu sťažnosť smeruje.

12. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovateľ v petite predloženého návrhu koncipovaného kvalifikovaným zástupcom neoznačil právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, ktorým mali byť porušené jeho označené práva. Sťažovateľ síce za porušovateľov svojich práv označil daňový úrad a finančné riaditeľstvo, avšak len v záhlaví návrhu, nie aj v petite návrhu. Navyše, sťažovateľ sa v petite návrhu nedomáhal toho, aby ústavný súd vyslovil, že jeho práva boli porušené rozhodnutiami súdov konajúcich o ním podanej správnej žalobe, na druhej strane však v petite návrhu žiada tieto rozhodnutia zrušiť. Postup, pri ktorom by ústavný súd zrušil označené rozhodnutia bez predchádzajúceho vyslovenia, že práva sťažovateľa boli týmito rozhodnutiami porušené, ústava a ani zákon o ústavnom súde neumožňujú. Zrušenie rozhodnutia je totiž viazané na vyhovie sťažnosti a deklarovanie, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva alebo slobody, prípadne ľudské práva a slobody sťažovateľa vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom (čl. 127 ods. 2 ústavy, § 56 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd konštatuje, že návrh sťažovateľa v predloženej podobe pôsobí nekonzistentne a zmätočne, keďže sťažovateľ za porušovateľov svojich práv označil daňový úrad a finančné riaditeľstvo, avšak v petite návrhu žiada zrušiť rozhodnutia súdov konajúcich o jeho správnej žalobe.

13. V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010).

Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

14. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť aj napriek výzve ústavného súdu na odstránenie nedostatkov návrhu a aj napriek jej doplneniu vykazuje taký nedostatok náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. februára 2016